

برای جنگ تروریستی اخیر، در مدرسه چه باید کرد؟

مقدمه خیلی لازم

همانطور که موقع پرتاب موشک، معتقدیم خداست که همه کاره است، در گفتگو و فعالیتهای تربیتی هم فراموش نکنیم که آنکه مقلب القلوب است و تحول قلبها به دست اوست، خداست. ما به عنوان کارگزار خدا در امر تربیت کارمان را با توکل و به بهترین صورت که میتوانیم انجام دهیم، اما موثر، فقط خداست. و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی...

ان شاءالله خدا هم قلب ما را و هم مخاطب مان را متحول کند. اللهم فاهدنی هدی المهدین و ارزقنی اجتهاد المجتهدين...

به شهدا توسل کنیم و مدد بگیریم

مقدمه لازم

مقدمه الف) تیپ مدارس

نمیتوان یک الگو را برای همه مدارس پیاده کرد. مدارس تیپ های مختلفی دارند

- مدرسه شهید داده یا همسایه شهید در مدرسه و...
- مدرسه معمولی با قربانی مظلوم
- مدرسه معمولی که بازداشتی داده
- مدرسه معمولی با دانش آموزانی که در اغتشاشات حاضر بوده اند
- مدرسه معمولی با کشته شده گانی که در اغتشاش حضور داشته
- مدرسه حزب اللهی با دانش آموزان حزب اللهی
- مدرسه حزب اللهی با دانش آموزانی که معمولی هستند
- مدرسه حزب اللهی با دانش آموزانی که در اغتشاشات حضور داشته اند

مقدمه ب) آمادگی برای چند سناریو

حتی مدرسی که تیپ غالبشان مشخص هست، همزمان باید چند سناریوی آماده داشته باشند.

بعضی سناریوها ممکن است جواب ندهد یا مخالفین سرسخت داشته باشد و سناریوی دیگری باید رقم بخورد

بسیاری از دانش آموزها ممکن است خیلی از فضای سیاسی دور باشند و حوصله بحث سیاسی نداشته باشند یا آنقدر در این یک هفته تعطیلی حرف شنیده باشند که دغدغه پیگیری دیگری نداشته باشند.

طبیعتا باید بحثی را پیش کشید و تبیین کرد، اما اگر جو کلی دانش آموزان مدرسه بیخیال هستند، لزومی ندارد در بدو ورود بحث سنگین راه بیفتد.

سناریوهای مختلف مواجهه روز یکشنبه و بعد از آن:

سناریوهای عمومی:

مدرسه:

- پارچه نوشته یا کاغذ نوشته روز سیزدهم جنگ دوازده روزه
- نصب پرچم و احترام به پرچم ایران

کلاس:

- مرتبط کردن درس و مثالهای آن به مسائل این روزها

سناریوهای اختصاصی در لایه های مختلف:

شناختی: دقیق کردن مطالبات اصلی و مقوله اعتراض، انقلابها، سقوطها/ ریشه های خارجی جنگ/ مواضع خارجی ها درمورد جنگ/ پهلوی/ تروریسم منافقین و داعش/ مسائل اقتصادی

عاطفی: یادواره قربانیان زیاده خواهی های ترامپ (کودک/ پرستار و... با مظلومیت واضح)/ نشان دادن حضور تیپ های مختلف در راهپیمایی ۲۲ دی/ نشان دادن ناکامی تلاشهای آمریکا

کنشی: پیگیری مطالبات به حق دانش آموزان/ احیای تشکلهای سیاسی دانش آموزی/ مشارکت دادن نمایندگان شورای دانش آموزی و تشکلهای موجود/ تلاش دانش آموزان مدرسه برای کمک به افرادی در محله که از عملیاتهای خرابکاری و آشوب و ترور ضربه دیده اند به کمک انجمن اولیا و خیریه ها/ مصاحبه گرفتن از اطرافیان و آسیب دیده ها اعم از موافق و مخالف بودن شان و بررسی مصاحبه ها برای تمرین تفکر نقادانه و دید کلان و تولید خروجی رسانه ای

این سوال برای همه دانش آموزان وجود خواهد داشت که ما چگونه میتوانیم اعتراض کنیم که به اغتشاش و موج سواری دشمن و جنگ تروریستی ختم نشود. اینکه مدرسه و معلم با اصل مسأله اعتراض نه فقط به عنوان حق، بلکه به عنوان تکلیف دینی نگاه کنند بسیار اهمیت دارد.

برای جدا کردن صف معترض از صف اغتشاشگر و مزدور، بیش از هر چیز تعریف دقیق اعتراض، مبانی آن، روش آن و نگرش به آن اهمیت دارد. در این سناریو ترکیبی، انتظار میرود که بتوان هم حول مطالبات اصلی و عقل ورزی درباره آن گفتگو کرد و هم مسیر مطالبات اصلی را باز کرد و دانش آموز را با این مقوله درگیر کرد.

گام اول: تفکر

تخته نوشته در کلاس برای دقیق کردن مطالبات اصلی و مقوله اعتراض

- اعتراض به چی؟ دقیق کردن مطالبات
- پیامدهای این اتفاقات که خودتان دیدید؟ (تلخ و شیرین)
- میخواهیم ببینیم آیا با این پیامدها، این مدل مطالبات به نتیجه میرسد؟ و می ارزد؟

نمونه: به دانش آموزان فرصت صحبت داده شود اگر معترض هستند. بعد برای عمیق کردن ۵ دقیقه مهلت فکر کردن داده شود برای جواب به سوال «مهم ترین مطالبه من چیست؟» و هر کسی یک مطالبه روی تخته بنویسد. در مواجهه با دانش آموزانی که به هر دلیلی تمایل به ابراز شفاف رای و نظر ندارند، نوشتن آرای اولیه روی کاغذ و جمع بندی روی تخته هم خوبست

حالا طرف دیگر تخته بگوییم آنچه از پیامدهای این اتفاقات دیده اید بنویسید. خرابی اموال عمومی، سوختن اموال مردم و...

سوال اینکه آیا این مدل اعتراض، نتیجه خواهد داد یا نه؟ ما را به مطالباتمان میرساند یا نه؟ بسیار مهم است

میخواهیم مایه تفکر ایجاد شود که «چطور باید مطالبات مان را پیگیری کنیم که به نتیجه مطلوب برسد و نتایج نامطلوب نداشته باشد؟».

گام دوم: گفتگو و ارائه درمورد مسأله اعتراض و مطالبه گری

حتما باید نشان دهیم ما معترضیم. مطالبه داریم. همدلی کنیم و انصاف داشته باشیم. در این گفتگوها، توجه معلم به این نکات زیر اهمیت دارد. این نکات را لازم نیست به دانش آموز بگوییم، اما باید خودمان اشراف داشته باشیم تا اعتراض دانش آموز را درک کنیم و نسبتش را با حق و تکلیف اعتراض بدانیم.

۱) به شروط فقهی امر به معروف و نهی از منکر (اعتراض و مطالبه) توجه کنیم

در ادبیات دینی، اعتراض و مطالبه در امر به معروف و نهی از منکر پرداخته شده است. و برای تحقق آن، چهار شرط وجود دارد که دو تای آنها به تلاش برای فهم اشتباه و فساد میپردازد و دو تا به تلاش برای تحقق اصلاح به بهترین وجه پرداخته است.

اثبات فساد (اینجا عمل اشتباه دولت یا حاکمیت یا...)

- شناخت منکر/ بدانییم چی منکر است و چقدر منکر است؟ حتما بی عدالتی و شکاف طبقاتی منکر است. و دقیق کنیم مطالباتمان را و منکرهایی که دارد انجام میشود.
- تکرار منکر/ اگر گناهکار دارد تکرار میکند یا ساختار بدی ایجاد شده که باعث تکرار یک اشتباه میشود (طبیعتا در منظر عدالت اجتماعی، حقیقتا منکر رقم خورده و با دانش آموز همدل و همنا هستیم)
- **ایجاد اصلاح** (حالا که میدانیم اعتراض و نهی از منکر نه تنها حق است، بلکه تکلیف است، از چه راهی برویم؟)

- نهی از منکر ما، اثر خوب اصلاحی داشته باشد (چه راه بهتری هست که واقعا اثر اصلاحی داشته باشد؟ مطالبه کردن با بیانیه، نامه و طومار، لزوم ایجاد تشکیلات دانش آموزی، پیوند خوردن با مطالبات دانشجویی و بیان موارد موفق از اعتراضها و مطالبات دانشجویی)
- نهی از منکر ما، پیامد سوء نداشته باشد (از چه راهی برویم که کمترین آسیب داشته باشد؟ نباید اموال مردم تخریب شود/ نباید وضعیت اقتصادی خراب تر شود/ نباید به هوای به دست آوردن رفاه، استقلال و امنیت را از دست بدهیم)

اینجاست که باید مطالبات دقیق شود و راه های دقیق مطالبه جرقه بزند. ویژه نامه ۲۲ دی مشهد دو مطلب خوب دارد برای پیشنهادات اقتصادی و اصل ۲۷ قانون اساسی. به پیوست آمده

در گفتگوها، ضرب المثل اصلاح ابرو و کوری چشم را جدی بگیریم

۲) به ارکان نهی از منکر و مراتب آن توجه کنیم

- معروف و منکر مراتب دارد. همه گناه ها یکسان نیستند. حتما تبعیض و فقر و فساد، منکرهای بسیار بدی هستند
- امر و نهی مراتب دارد. همه شیوه ها یکسان نیستند و باید مرتبه مرتبه ببینیم
- امر و ناهی مراتب دارد. امر و نهی به بعضی ها واجب تر هست، بعضی ها موثر تر هستند. مثلا بر معلم از دانش آموز واجب تر هست. بر نماینده مجلس واجب تر هست چون اثر بیشتری دارد
- تارک معروف و فاعل منکر مراتب دارد. بعضی گناه ها از بعضی که سر میزند، قبیح تر و بدتر هست. گناه مسئول از گناه آدم عادی بدتر هست.
- نتیجه امر و نهی مراتب دارد.

این مراتبی دیدن همه ارکان اعتراض، باعث میشود انسان واقع بین باشد و زود ناامید یا هیجانی نشود. امکان همدلی معلم را هم با دانش آموز بیشتر میکند.

۳) لوازم مطالبه گری را بدانیم

جزوه نکات فقهی مطالبه گری و عدالتخواهی را حتما بخوانید. به پیوست آمده است. نکات خلاصه آن عبارت است از:

- لزوم آموختن شرایط امر به معروف و نهی از منکر
- لزوم ایجاد تشکل برای مطالبه گری (قدرت داشتن و تقویت آگاهی و دقت)
- شناخت و رعایت اولویتها در مطالبه گری
- مطالبه از موثرین برای مطالبه گری

- مراتبی دیدن اثرات مطالبه گری
- احتمال تاثیر، گسترده است
- استمرار در مطالبه گری
- مطالبه برای پیشگیری
- مطالبه کنیم که گفتمان سازی کنیم

این لوازم، نشان میدهد که نمیتوان صرفاً اعتراض داشت. اگر به چیزی معترض هستیم، باید لوازمش را کسب کنیم. اعتراض فقط یک پز نیست. اعتراض یک عمل واقعی است و مقدماتی دارد، تدابیری لازم دارد و...

۴) روایت اعتراضهای موفق برای امید دهی به دانش آموز که راه های غیر مخرب هم برای اعتراض وجود دارد

- برای دانش آموزان از اعتراض های موفق دانشجویی مثال بزنیم. مطالعه کتاب شکل دهه پیشرفت خوبست. خلاصه ای از مباحث این کتاب به پیوست آمده.
- تجمع کارگری ۱۸ آذر ۱۴۰۴ را مثال بزنیم که چطور کارگرهای پارس جنوبی اعتراض کردند ولی به بیگانه هم باج ندادند

گام سوم: کنش مطالبه گری دقیق

دانش آموزی که اعتراض دارد را باید همراهی کرد و پای میدان مطالبه صحیح آورد. منتها با دقت، تفکر و تدبیر. میتوان در گفتگوهای با دانش آموزان یا نمایندگان شان و راهنمایی آنها، متن بیانیه و نامه ی مطالبه را نوشت. این تجربه میتواند تجربه خوبی باشد برای نوجوان که یک بار مسیرهای مختلف مطالبه را دنبال کند. متن پیشنهادی طومار که متن مطالبات اصلی مردم را میتوانند نمایندگی کند به پیوست آمده است.

ایده ها

- ۱- نوشتن بیانیه و ارائه تحلیل
 - ۲- نامه نوشتن به نماینده مجلس
 - ۳- پیگیری جلسه با نماینده مجلس
 - ۴- طومار نوشتن برای مسئولین و امضای آن توسط معلم و دانش آموزان مدرسه
 - ۵- دیدار و گفتگو با تشکل های دانشجویی که میشناسیم و درمورد خاصی که دغدغه دانش آموزان ما هم هست، مطالبه میکنند
- باید توجه داشت که همزمان با تشویق دانش آموزان به مطالبه، تاکید کنیم که هر انسانی در جامعه، هم حق دارد و هم تکلیف. هم حق خود را مطالبه کند و هم تکلیف خود را انجام دهد. کسی که فقط مطالبه دارد و نمیتواند کمکی بکند، کم کم به یک آدم بی اثر تبدیل میشود.

با دانش آموز فکر کنیم که همزمان با مطالبه، چه همکاری ای برای بهتر شدن اوضاع میتوانیم داشته باشیم

سناریو ب) همکاری و تلاش دانش آموزان برای کمک به کسانی که اموالشان در این اغتشاشات آسیب دیده (کنشی)

برای مدرسه هایی که دانش آموز خیلی عصبانی ندارد میتواند خوب باشد. اما حتما در کنار دیگر سناریوها باشد

دانش آموزان مدرسه برای کمک به افرادی در محله که از عملیاتهای خرابکاری و آشوب و ترور ضربه دیده اند با همکاری انجمن اولیا و خیریه ها پول جمع کنند

- خرید خمیر بازی برای اهدا به بچه های مدرسه و مهدکودک در شاندیز که سوخته (مستند مدرسه ما)
- جمع آوری پول برای اهدا یا قرض الحسنه و کمک به کسی که ماشینش سوخته
- جمع آوری پول برای تعمیر چراغ راهنمایی آسیب دیده در اغتشاشات
- جمع آوری پول برای اهدا یا قرض الحسنه به کاسب محله

چند محور محتوایی در اینجا وجود دارد.

- برخی وضعیت کنونی ایران را با وضعیت دوران پهلوی مقایسه میکنند و میگویند شبیه انقلاب اسلامی، بار دیگر میخواهیم انقلاب کنیم، یا بعضا بازگشت پهلوی اول و دوم را راه حل مسائل میدانند، فهم دقیق پهلوی اهمیت دارد. یکی از مسائل مهم ذهنی، تطهیر پهلوی است. باید پهلوی را مستند و بدون روتوش شناخت. (به پیوست آمده)
 - موضع معلم در برابر کم و کاستی ها و عقب ماندگی های کنونی، که او هم همزمان معترض باشد و بتواند روایت کند برای اصلاح چه میکند، اهمیت دارد. طبیعتا کسی نمیخواهد و نباید عقب ماندگی ها را خصوصا عقب ماندگی در عدالت را انکار کند. اما راه، در مطالبات دقیق، همکاری و برخورد خانگی است. باید گفت ما هم برانداز هستیم، اما آنگونه براندازی ای که وضعیت را رو به بهبود ببرد. استقلال را با عدالت جمع کند، نه اینکه برای دست یافتن به یک آزادی موهوم، امنیت و استقلال و عدالت را از دست بدهد.
 - برای درک وضعیت کنونی هر کشوری هم باید نگاه صفر و یک را کنار گذاشت و وضعیت کنونی را با آنچه قبلا بوده ایم، با آرمانها، با وضعیت کنونی دیگر کشورها مقایسه کرد و نگاه کلان را از دست نداد. دقت کنیم که روایت این مسأله، ارتباط تنگاتنگی با سناریوی الف و ب دارد که نحوه مطالبه صحیح را در کنار همکاری و مسئولیت پذیری مردم روایت میکند.
 - بعضی پهلوی دوست نیستند و میگویند فقط این حاکمیت از بین برود، بعدش فکر میکنیم که چه بکنیم. آشنایی با انقلابهایی که مردمی بود اما چون بی تدبیر و بدون توجه به مرزکشی با دشمن خارجی انجام شد، نابود شد. مثل سقوط حسنی مبارک در مصر و روی کار آمدن محمد مرسی. اما به علت مرز نکشیدن مردم با استکبار خارجی، خیلی سریع ورق برگشت.
 - بعضی معتقدند با کمک و حمایت دولتهای دیگر میتوان و باید براندازی کرد. لیبی و سوریه از کشورهایی بودند که به اسم اصلاح، دست دشمن خارجی مردم درون کشور را برای براندازی حمایت کرد و بعد از براندازی، بلای بی سامانی و رهاشدگی کردن تمام مردم را گرفت. (به پیوست آمده)
- پخش فیلم، مستند و ارائه، پرسش و پاسخ، مناظره در روزهای چهارم و پنجم بعد از دادن اطلاعات در روزهای اولیه، توصیه میشود. مستندهای خوبی وجود دارند که البته باید معلم ببیند و قسمتهایی را تعریف کند، قسمتهایی را نمایش دهد. طولانی نشود. کتابهای خوبی هستند برای اینکه معلم با خودش سر کلاس ببرد که دانش آموزان بدانند معلم دارد مستند حرف میزند. بعضی کتابها هم برای مطالعه دانش آموز خوبست. میتوان حتی مسابقه کتابخوانی برگزار کرد تا دهه فجر
- شبهات درباره پهلوی اول و دوم (دیکتاتوری، اقتدار، پیشرفت، عدالت، استقلال و وابستگی و...)
 - شبهات درباره انقلابهایی که حواسشان به دشمن خارجی مثل آمریکا نبود (مصر: مرسی، سیدی)
 - شبهات درباره لیبی و سوریه که با کمک دشمن خارجی خواستند از زیر بار دیکتاتوری خارج شوند
 - برگزاری مناظره مسابقه برای هفته های بعد (با عنوان واضح و یک خطی / منابع مشخص و حضور کارشناس)
 - اکران مستند و پرسش و پاسخ با کارگردان یا تهیه کننده اثر (حضور یا برخط)
 - معرفی کتابهای مرتبط داخلی و دعوت از نویسنده اثر
 - آمریکا ناجی کشورهای جهان؟ دخالتها و جنایتهای آمریکا در جهان (به پیوست آمده)

سناریو د) محور قربانیان زیاده خواهی ترامپ و عاملان قربانی (شناختی - عاطفی)

برای مدرسه هایی که دانش آموز خیلی عصبانی ندارد میتواند خوب باشد

برای برانگیختن حس نفرت از دشمن خارجی، خودمان و دانش آموز و شهدا و دیگر قربانیان مظلوم این اغتشاشات را در یک جبهه بدانیم و فرزند ایران، دشمنی آمریکا و اسرائیل، زیاده خواهی آنها و استکبار و نخوت و خود بزرگ بینی آنان را عامل این قربانی شدن بدانیم

- بسته به وضعیت مدرسه میتوان عکس شهید مدرسه، شهدای اغتشاشات محله یا قربانی مظلوم و... را گذاشت روی میز و شمع روشن کرد و گل گذاشت و رویش نوشت قربانیان زیاده خواهی ترامپ/ فرزندان ایران که قربانی شدند و...
- نمایشگاهی از توییت ها و گزاره های واقعی از دست داشتن آمریکا و موساد را گذاشت
- توییت های افراد مختلف خارجی را به صورت نمایشگاهی آورد از دست داشتن دشمن بیرونی و پهلوی و...

این نمایشگاه ها را میتوان با کمک دانش آموزان برپا کنیم. دنبال کار نمایشگاهی آماده نباشیم

برای مدرسه‌هایی که دانش آموز خیلی عصبانی ندارد میتواند خوب باشد. اما حتما در کنار دیگر سناریوها باشد

- برگزاری جلسه دعا و استغاثه برای پیروزی ملت، نابودی دشمن، برکت کردن تلاشها و...
- جمع آوری پول برای قربانی مشارکتی و رفع بلا از کشور و سلامتی مردم و آقا

سناریوی (و) محور شناخت تروریسم / شناخت وضع جنگی کنونی در ابعاد بین الملل، شناخت دوست و دشمن های بین المللی با ایران (شناختی)

برای مدرسه هایی که دانش آموز خیلی عصبانی ندارد میتواند خوب باشد. اما حتما در کنار دیگر سناریوها باشد

در این جنگ تروریستی، از آنجا که دست دشمن بیرونی بسیار عیان بود، میزان طرفداری ها از ایران هم زیاد بود. حتی برخی تحلیل گران خارجی هم که در ۱۴۰۱ مواضع ضد ایرانی داشتند، این بار در نقد مداخله خارجی حرفهایی زدند یا پرده هایی برداشتند. دانش آموز باید این وضعیت کنونی را در ابعاد گوناگون درک کند. نمایشگاه هایی میشود برگزار کرد، گفتگوهایی میشود با دانش آموز انجام داد، پروژه هایی میتوان با مشارکت دانش آموز طراحی کرد

کلا هم باید دانست وضعیت جهان بسیار عوض شده است. آمریکا در دانمارک و سوئد هم دارد به عنوان تهدید امنیتی روایت میشود. این تغییر چهره جهان، اگر به چشم دانش آموز بیاید، تحلیل دقیق تر خواهد شد. نگرشها صحیح تر خواهد شد.

همچنین پرونده های همیشه باز وجود دارد که هر معلم، نوجوان و جوانی باید درمورد آنها بداند. مثلا داعش بعنوان یک پروژه از سوی آمریکا، منافقین به عنوان یکی از بازوهای اصلی ترور در ایران که از سوی دولتهای غربی حمایت میشوند. در این جنگ نیز همه دشمنان زخم خورده با هم متحد شدند و یک دشمن ترکیبی ایجاد شد. شناخت عناصر اصلی این جنگ، مهم است. نحوه ترورها و جنایتهای هولناک در این جنگ تروریستی اخیر، فرصت خوبی است که هم این پدیده ها را دانش آموز بشناسد و هم بداند مشابه با این اقدامات جنایتکارانه، قبلا هم وجود داشته و این پدیده ها برای یک ملت مستقل، عجیب نیست. احیای حافظه تاریخی ملت ایران در این موارد اهمیت ویژه ای دارد. (اطلاعاتی به پیوست آمده)

- نمایش طرفداری های جهانی از ایران در جنگ تروریستی اخیر (فیلم راهپیمایی در هند و پاکستان و عراق)
- روایت و نمایش تحلیل خارجی ها از وضعیت کنونی ایران (گفتگو و نمایش توییت ها)
- نمایش توییت های مختلف درباره دست درازی و زیاده خواهی آمریکا به دیگر کشورها مثل دانمارک و سوئد و ونزوئلا
- توییت رییس جمهور صربستان و توصیه به مردم ایران که کتاب همه مردان شاه و عملیات آژاکس را بخوانند چون معتقد است این مداخلات کنونی آمریکا تکرار کودتای ۲۸ مرداد است
- روایت مدل خشونت و ترور و مقایسه با خشونت داعش و منافقین. فرصت خوبیست برای شناخت منافقین و داعش
- شباهت درباره برخورد نیروی انتظامی و امنیتی / مقایسه پلیس ایران با جهان / مقایسه برخوردهای امنیتی در ایران و جهان / مدل مواجهه انتظامی و امنیتی با ترورها و جنایتهای هولناک شاخه منافقان در این جنگ
- توصیه مجله فارین افرز که گفته مداخلات نظامی آمریکا در ایران ریسک زیادی دارد شبیه ماجرای طبس / به همین بهانه کتاب شکار هیولا را میتوان به دانش آموز متوسطه اول داد بخوانند
- نمایشگاه عکس از ترورهای اخیر، دهه شصت و داعش برای روایت مقایسه خشونت
- روایت آمار تخریب بیمارستانها و مراکز درمانی، مدارس، آثار تاریخی و میراث فرهنگی، سینماها، کتابخانه ها

سناریوی ز) گردن گرفتن دانش آموز اهل اغتشاش از سوی مدیر و معلم (عاطفی - کنشی)

برای مدرسه هایی که دانش آموز خیلی عصبانی دارد خیلی لازم است

در اغتشاشات ۱۴۰۱ مدیر مدرسه ای در یزد، که میدانست دانش آموزانش در اغتشاشات مشارکت داشته اند، در عین حمایت از آنها و همدلی با آنها که بدانند مشکل کجا بوده که گول خورده اند، خودش گردن گرفت. یعنی بیشترین پیوند با نوجوان گول خورده و خود را پیش انداختن. فیلم این پدیده هم ساخته شد به اسم مدیر مدرسه

حاج آقای قنبریان هم در ۱۴۰۱ نکته خوبی گفتند که اگر ریش سفید و معتبری هست که اغتشاشگر او را تا حدی قبول دارد، مردانه بایستد و او را گردن بگیرد

اگر مدرسه بسیار پر آشوبی هست، میتوان فیلم را اکران کرد و با دانش آموزها صحبت کرد و مدیر گردن بگیرد

برای همه مدرسه ها خصوصا در هفته دوم و سوم بعد از بازگشایی مدرسه ها که به دهه فجر هم نزدیک میشویم

بعد از مدتی، تا حدی ممکن است برای کسانی که آسیب مستقیم ندیده اند، مابرا فراموش شود. این فراموشی از سوی مردم خصوصا زمانی که محاکمه اغتشاشگران آغاز میشود، خطرناک است. کار خوبی که میتوان انجام داد، تعریف مسئولیت پژوهشی و رسانه ای برای دانش آموزان است که از افراد مختلف در اطرافیان و محله، شاهدان عینی، خانواده های شهدا و... مصاحبه بگیرند، مصاحبه را ضبط کنند یا کامل یادداشت کنند و در مدرسه روی آن گفتگو کنند

کمک به دست یافتن به دید کلان و چند جانبه، تفکر نقادانه و تلاش برای پیشگیری از فراموشی جمعی اهمیت دارد

امکان تولید رسانه ای برای خبرگزاری پانا، کانال مدرسه یا... هم وجود دارد

سناریوی ط) بازی پرونده ای و معمایی (عاطفی - کنشی)

برای مدرسه هایی که دانش آموز خیلی عصبانی ندارد میتواند خوب باشد. اما حتما در کنار دیگر سناریوها باشد. روزهای اول نباشد

میشود حول پیدا کردن ضارب یک مجروح در بیمارستان طی اغتشاشات اخیر، بازی معمایی با گزاره های اثبات شده واقعی ساخت (در دست طراحی)